

TŠETANES NAAL – KOULUTUSPOLUILLA -HANKKEEN SEURANTARAPORTTI

4. MAKSATUSKAUDEN AJALTA 1.5.2017 – 31.8.2017

Tšetanes naal -hankkeen tavoitteena on osaltaan vastata Romanipoliittisessa ohjelmassa esiin tuotuun tarpeeseen nostaa Suomen romaniväestön koulutustasoa ja sitä kautta heidän osallisuuttaan suomalaisessa yhteiskunnassa. Koulutukseen ja työmarkkinoille pääsyyn on todettu tarvittavan erityisiä toimia niin nuorten kuin aikuisten romanien kohdalla.

Romaniväestölle suunnattujen, koulutuspolkuja tukevien toimenpiteiden lisäksi hankkeen avulla pyritään parantamaan myös viranomaisten, opetus- ja ohjaustyötä tekevien sekä muiden romaneja toiminnassaan kohtaavien tietoisuutta romanikulttuurista ja valmiutta ottaa yhteisön erityistarpeet huomioon erityisesti koulutuskysymyksissä, mutta myös laajemmin. Suomen romanit ovat yhteisö, jonka sisältä löytyy vahvaa kulttuurista ja sosiaalista tietotaitoa, joka on merkittävä resurssi käytettäväksi esimerkiksi sosiaali-, ohjaus- ja terveyspalvelujen kehittämisessä. Tavoitteena on, että toimijoiden parempi tieto- ja valmiustaso edesauttavat yhteistyötä romaniväestön kanssa sekä luovat vahvempaa perustaa yhteiselle kehittämiselle, jonka avulla voidaan luoda toimivia romanien koulutukseen ja työelämään pääsyä edistäviä toimintamalleja.

Hankkeen päätoteuttajana toimii Diakonia-ammattikorkeakoulu. Hankkeen osatoteuttajia ovat Suomen Romanifoorumi ry, Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö/Vamos, Mikkelin kaupunki/Otavan Opisto, Kirkkopalvelut ry/Seurakuntaopisto, Helsingin kaupunki/Opetusvirasto, Salon kaupunki sekä Tampereen kaupunki/Perusopetus.

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Hallinnointi

Seurantajakson aikana hanketta on hallinnoijan toimesta viety eteenpäin hankesuunnitelman ja rahoittajan ohjeistuksen mukaisesti. Hankkeen hallinnointiin liittyvää ohjeistusta on jatkettu. (sähköposti, puhelut, tapaamiset). Kolmas maksatusaineisto koottiin touko-kesäkuussa ja hakemus toimitettiin ajallaan käsiteltäväksi. Hankkeen ohjausryhmä kokoontui maksatuskauden aikana kerran (28.8).

Hankkeen sisäinen yhteistyö

Hankkeen toteuttajien yhteiset tapaamiset pidettiin 8.6.2 sekä 29.8. Jälkimmäisessä vahvistettiin erityisesti ryhmäytymistä. Tilaisuudet olivat yhteisiä Nevo tiija -hankkeen kanssa. Ne toteutettiin työpajamuotoisina ja niissä keskityttiin mm. arviointiin, projektityön osaamisen kehittämiseen, sisäiseen tiedotukseen, yhteistoiminnan aktivoimiseen sekä toimintojen suuntaamiseen. Tapaamisia pidetään jatkossakin joka toinen kuukausi. Projektipäällikkö jalkautui tapaamaan osatoteutuksen edustajia touko-kesäkuussa. Hankkeen sisäinen viestintä on toteutunut intran sekä sähköpostin kautta.

Toiminta

Projektipäällikkö on vastannut aktiivisesti hanketta koskeviin kysymyksiin sekä tavannut henkilökohtaisesti kohderyhmän edustajia. Seuranta-aikana on puhelinohjausta annettu 26 henkilölle, kasvokkain on tavattu 4 henkilöä ja suoraan hankkeen toimintaan liittyviä sähköpostitiedusteluja on ollut 18. Projektipäällikkö osallistui 8.5 Tampereen osatoteutuksen järjestämään seminaariin.

Ammattikorkeakouluopinnoista kiinnostuneiden romanien tukipajatoiminta jatkui kevään aikana toukokuuhun saakka. Uusi toimintakausi lähti liikkeelle elokuussa. Pajan ohjaajat sekä projektipäällikkö ovat antaneet tietoa pajasta useille kyselijöille. Haasteena on ollut kiinnostuneiden saaminen paikalle ja osallistujien sitoutuminen toimintaan. Tähänastisten kokeilujen saamaa tietoa käytetään pajatoiminnan kehittämiseen entistä paremmin kohderyhmän saavuttavaksi. Hankkeessa jatkettiin työllisyyttä edistävän koulutusmallin suunnittelua yhdessä Nevo tiijan kanssa. ks. verkostoyhteistyö.

Maksatuskaudella aloitettiin yhdessä Nevo tiija -hankkeen kanssa videotyöpajat, joiden aikana työstetään 12 (aiemmin suunniteltujen 10 sijaan) koulutusta ja työllistymistä tukevaa videota. Tšetanes naal -hanke osallistuu valatakunnallisten videotyöpajojen järjestelykustannuksiin. Kuvaukset toteutetaan kilpailutetun toimijan avulla. Hanke on osallistunut myös usealle paikakunnalle suuntautuvan info- ja koulutuskierroksen suunnitteluun yhdessä Nevo tiijan, Opetushallituksen, Suomen Romanifoorumin sekä Taiteen edistämiskeskuksen kanssa. Tšetanes naal -hanke on mukana myös Suomi100 yhteistyössä edellä mainittujen tahojen kanssa. Erillisellä rahoituksella toteutettava Kotimaani on Suomi – Romanit 500 vuotta 100-vuotisessa Suomessa kokonaisuus järjestää tapahtumia eri puolella Suomea.

Yhteistyö Nevo tiija -hankkeen kanssa on ollut tiivistä. Hankkeilla on risteävä ja vahvasti myös sama kohderyhmä, joten yhteistyö on luonnollista ja se on kirjattu myös molempien hankkeiden suunnitelmiin. Niinpä hankkeiden projektipäälliköt toimivat käytännössä vahvasti työpareina. Hankkeet ovatkin järjestäneet yhteisiä tapaamisia molempien osatoteuttajien kanssa sekä suunnitelleet yhteisiä tapahtumia, tilaisuuksia ja mallinnuksia. Lisäksi hankkeiden viestintäryhmät on yhdistetty ja hanketiedottamista laajennetaan esittelemällä myös sisarhanketta eri tilaisuuksissa.

Tiedotus ja viestintä

Hankkeesta tiedottaminen on ollut aktiivista. Diakin viestinnän asiantuntija tekee hienoa työtä hankkeiden hyväksi. Hankkeiden kotisivut ovat toiminnassa ja Romanien osallisuus -Facebook-sivu on ahkerasti kohderyhmän käytössä. Viestinnän kanavia ovat myös sähköpostilistat. Markkinointia on tehty myös kaikissa tapahtumissa ja tapaamisissa. Videotyöpajojen anti tulee vahvistamaan tiedotusta entisestään.

Verkostoyhteistyö

Verkostoituminen eri hankkeiden ja muiden toimijoiden kanssa jatkui vilkkaana. Projektipäällikkö on tavannut ohjaustyötä tekevien tahojen edustajia sekä muita avaintoimijoita. Projektipäällikkö on osallistunut esim. seuraaviin tilaisuuksiin Tampereen osatoteutuksen järjestämä seminaari 8.5, Etnofoorumi 1.6, Oulun eri toimijoille järjestetty verkostopäivä 2.6, hankkeen järjestämät koulutustoimijoiden suunnittelupäivät 13.6 ja 19.6 sekä 21.8, ammatillisen koulutuksen kehittämispäivä Tampereella 15.6, ROMPO tapaaminen TEM:ssä 17.8.

Nevo tiija -hankkeen kanssa on jatkettu romaneille suunnatun työllistymistä edistävän koulutusmallin suunnittelua pääkaupunkiseudulla ja Kuopiossa. Yhteiseen työstämiseen on osallistunut alueiden TE-toimistojen, ELY-keskusten, koulutusorganisaatioiden (mm. Suomen Diakoniaopisto, Stadin ammattiopisto, Savon koulutuskuntayhtymä, Otavan Opisto) sekä romanitoimijoiden edustajia. Myös ammattiliittojen ja työnantajien edustajia on kutsuttu mukaan. Tämä kehittämistyö jatkuu edelleen.

Arviointi

Hankkeessa toteutetaan jatkuvaa arviointia ja seuranta. Arvioinnin pohjaksi on laadittu helppokäyttöinen lomake, jota voidaan hyödyntää eri tilanteissa. Saadut tiedot dokumentoidaan, jotta ne ovat käytettävissä koko hankkeen toiminnan ohjaamiseen sekä hankeraportointiin. Arviointimateriaalia kerätään osatoteuttajilta, osallistujilta sekä ohjausryhmältä.

Huomioita

Hankesuunnitelman mukaista neuvontaa ja ohjausta on edelleen annettu paljon suuremmalle joukolle kohderyhmän edustajia kuin seurantalomakkeiden perusteella on mahdollista todentaa. Lomakkeen täyttäneistä suuri osa ei myöskään halua ilmoittaa edustavansa vähemmistöä. Näin ollen lomakkeiden antama tieto ei tältä osin vastaa siihen, millaista tietoa niiden avulla on haluttu kerätä.

Diakin osalta 4. maksatuskauden laskutettavat kustannukset ovat pääosin syntyneet hankkeen henkilöstökuluista. Lisäksi kuluja on syntynyt viestinnästä sekä tapahtumien järjestämisestä. Laskutettavat kulut sisältyvät hankesuunnitelmassa olevaan budjettiin.

Suomen Romanifoorumi ry

Romanifoorumi tähtää toiminnallaan vastaamaan niin hankkeen yleisiin tavoitteisiin yhdessä osatoteuttajien kanssa, kuin omiin, kohdennettuihin tavoitteisiinsa. Tähän raporttiin on koottu erityisesti Romanifoorumin oman toiminnan keskiössä olleet toimintamuodot, tavoitteet ja tulokset kyseisellä aikavälillä. Näiden lisäksi yhteistyössä osatoteuttajien kanssa Romanifoorumin hanketyöntekijä on osallistunut mm. Suomi 100 – vuotta teeman pohjalta suunniteltuun kokonaisuuteen ja suunnittelupalaveriin, erilaisiin yhteistyö- ja tiimipalaveriin, tiedottamiseen ja toimintamuotojen ideoimiseen muiden osatoteuttajien kanssa.

Olemme väittäneet tietoa hankkeesta ja sen toimenpiteistä eri kohderyhmille asiakasohjauksella:

Kohderyhmän puhelin/sähköpostikontaktit 54

Osallistujien tapaaminen ja ohjaus: 73 osallistujaa, näistä henkilökohtaisia tapaamisia 35

Kykyviisareita lähetettiin 20

Osallistujien kanssa on käyty puhelinkeskusteluja ja useita on tavattu kentällä eri tilanteissa, toimistossa sekä teemapäivillä. Kysymme kuulumisia, jaamme tietoa koulutus- ja työasioista ja kehoitamme seuraamaan Romanifoorumin netti- ja facebook-sivuja sekä ottamaan rohkeasti yhteyttä työntekijöihin. Ohjaamme romaninuoria omien alueidensa Ohjaamoihin, joista kaikki eivät vielä ole tietoisia. Koska jotkut nuoremmat asiakkaamme ovat kokeneet arkuutta mennä alueensa Ohjaamoon juttelemaan tilanteestaan henkilökunnalla, niin olemme jo edeltä käyneet eri Ohjaamoissa kertomassa hankkeesta ja romanien tilanteesta. Tieto vierailuistamme on usein rohkaissut työntekijöitä romaninuorten kohtaamisessa ja madaltanut kynnystä asiakkaidemme hakeutua Ohjaamojen palvelujen piiriin. Lisäksi Otavan Opiston nettiperuskoulusta on tiedotettu romanihenkilöitä ympäri Suomea. Tällä kaudella osallistujistamme 3 on lähtenyt opiskelemaan.

Olemme levittäneet hankkeen tuloksia ja toimintamalleja eri paikkakunnille:

Yhteistyötahojen tapaaminen 22

Yhteistyötahojen sähköpostikontaktit 13

Viranomaistapaamiset 11

Viranomaisten sähköpostikontaktit 23

Teemapäivät antavat mahdollisuuden kohdata romaneita heidän omalla kentällään. Kotikenttäetu luo tilaa ja luottamusta puhua asioista rehellisesti ja rakentavasti. Hanketoimintaan liittyvää tiedottamista on voitu toteuttaa teemapäivillä tehokkaasti. Tilaisuuksien pääaiheita ovat opiskelun ja kouluttautumisen näkökulmasta hyvä asenne, arvot ja vanhemmuus. Päivillä korostetaan koulutuksen ja työelämän merkitystä yksilön ja perheen hyvinvoinnin sekä yhteiskuntaan kuulumisen tunteen osana. Teemapäivillä toteutetaan työpaja/keskusteluryhmä, jossa käsitellään arkipäivän keskellä tapahtuneita asioita. Kun voidaan samaistua, myös hankkeen toiminnot tulevat helpommin omaksutuiksi.

Teemapäiviä toteutettiin ajalla 1.5.–31.8 yhteensä 5. Niissä oli yhteensä 174 osallistujaa (naisia noin puolet). Myös jalkautuminen ja romanien tapaaminen eri tilanteissa soi tilaisuuksia tiedottaa ja keskustella koulutukseen liittyvistä aiheista. Kiireetön kohtaaminen ja oma hyvä esimerkki on koettu tehokkaimmaksi keinoksi vaikuttaa yksilöön ja saada hänet ajattelemaan ja ohjautumaan elämässä eteenpäin koulutukseen ja työhön ja ohjaamaan myös jälkikasvunsa samaan suuntaan. Yksilöä arvostava ja häneen uskova kohtaaminen antaa romanille tunteen omasta arvosta ja antaa uskoa osallistua ja vaikuttaa omaan elämäänsä.

Osallisuuden ja aktiivisuuden vahvistamiseksi kannustamme paikallisia romaneita perustamaan yhdistyksiä tai osallistumaan jo olemassa olevaan toimintaan sekä autamme jo olemassa olevia yhdistyksiä kehittämään toimintaansa. Suosittelemme aina verkostoitumaan alueen muiden toimijoiden ja viranomaisten kanssa sekä mahdollisesti pyytämään hallitustyöskentelyyn eri alojen asiantuntijoita pääväestöön kuuluvista. Lisäksi yhdistysten aktiivitoimijoita kannustetaan kouluttautumaan erityisesti järjestötoimintaan liittyen ja siten

vahvistamaan toimintaansa mutta samalla madaltamaan kynnystä muidenkin alojen opiskeluun. Tunne siitä, että voi opiskella ja oppia uutta koko elämän ajan, toimii tehokkaana kannustimena lisäopinnoille sekä toimii myös omien lasten ja läheisten koulumyönteisyyden vahvistajana.

Olemme kouluttaneet eri kohderyhmiin kuuluvia henkilöitä ja järjestöjä:

Maksatusjaksolla jatkettiin Kohti arvoistasi -kokemusasiantuntijakoulutuksen valmistelua yhdessä Kokoa ry:n ja Järvenpään Seurakuntaopiston kanssa. Tsetanes naal -hankkeen osalta koulutuksessa keskityttiin erityisesti romaninuorten koulutus- ja työllisyyspolun näkökulmasta kokemusasiantuntijuuden vahvistamiseen. Koulutuspaketin yhteisessä suunnittelussa oli aluksi mukana vain muutama henkilö, jonka jälkeen suunnitteluun kutsuttiin laajempi joukko, koska haluttiin mahdollistaa useampien tahojen sekä mahdollisten osallistujien osallisuus koulutuspaketin rakentamisessa. Muutamien "ideariihien" jälkeen ydinsuunnitteluryhmä on koostunut Romanifoorumin ja Seurakuntaopiston hanketyöntekijöistä, jotka ovat kokoontuneet maksatusjaksolla 5 kertaa saman pöydän äärelle, sekä käsitelleet asioita puhelimitse/sähköpostitse kymmeniä kertoja. Koulutusta markkinoitiin somen, tapaamisten ja puhelujen kautta. Tähän liittyviä puheluita on ollut yli 50 ja tapaamisia noin 70. Hakijoita koulutuksen tuli yli 30 ja kaikki hakijat haastateltiin joko "livenä" tai puhelimitse. Mukaan valittiin 20 henkilöä, joista noin puolet ovat nuoria ja erityisesti Tsetanes naal -hankkeen kohderyhmää. Koulutus toteutuu ajalla 22.9.2017 - 28.2.2018.

Olemme kehittäneet oppilaiden siirtymävaiheiden ohjaus- ja mentoritoimintaa:

Toteutimme 17.6 yhteistyössä Nuorisoasiainkeskuksen ja Opetusviraston kanssa perheteemapäivän huoltajaryhmälle Tuusulassa. Osallistujia oli, toimijat mukaan luettuna, 25 aikuista plus lapset. Elokuussa aloitettiin suunnitteluprosessi em. yhteistyötahojen kanssa koulutuksesta "Nuoren romanin kohtaaminen viranomaisyhteistyössä pääkaupunkiseudulla". Koulutuksessa perehdyttiin kohtaamiseen ja etsitään käytännön työkaluja varhaiseen puuttumiseen. Koulutuksen tulokulma on ennakkoivassa työssä. Tilaisuudet toteutetaan marraskuussa 2017. Niissä hyödynnetään kokemusasiantuntijakoulutuksen osallistujia asiantuntijoina sekä tarjotaan heille näin työtilaisuuksia.

Elokuussa aloitettiin Helsingin Nuorisoasiainkeskuksen ja Opetusviraston kanssa jalkautuminen Itäisen Helsingin Monikeskukseen Puhoksella. Jalkautuminen tekee mahdolliseksi romanien kohtaamisen, kuuntelemisen ja elämäntilanteiden kartoittamisen sekä asiakasohjauksen lähellä olevien palvelujen piiriin (esim. Monikeskuksessa on työllisyys-, koulutus-, asumis- ja mielenterveys- sekä päihdeneuvontaa). Olemme kartoittaneet romaniasiakkaiden tarpeita yhdessä paikallisten vapaaehtois- ja muiden toimijoiden kanssa. Tarkoituksena on aloittaa vertaistukitoiminta, johon tulee tekijöitä kokemusasiantuntijakoulutuksesta. Suunnitelmissa on myös Itä-Keskuksen paikallisille toimijoille suunnattu romani-infopaketti, joka tähtää romaneihin liittyvien palvelujen kehittämiseen ja voi auttaa myös muiden etnisten ryhmien kanssa työskentelyssä.

Suomen Romaniyhdistyksen kutsumana osallistuimme heidän tiloissaan 15.6.2017 itävaltalaisen ryhmän vierailuun. Suomen romanien lisäksi paikalla oli 20 henkilöä Itävallasta. Tämä ulkomaalaisryhmä on tehnyt noin 15 vuotta vapaaehtoistyötä romanien hyväksi Itävallassa ja sen naapurimaissa. Kerroimme heille romaniprojekteista Suomessa, romanien koulutus-, työllisyys- ja asumistilanteesta tällä hetkellä, historiasta, kulttuurista ja tulevaisuudesta. Ryhmä kyseli paljon muitakin romaneihin liittyviä asioita mm. suhdettamme pääväestöön ja yhteiskuntaan. Keskustelu oli avointa ja vuorovaikutuksellista. Kaksi vierailijoista ehdotti, että voisimme suunnitella yhteisen, kansainvälisen romaniprojektin. Tilaisuuden lopuksi jaoimme sähköpostiosoitteita. Tilaisuudessa sai ajankohtaista tietoa romanien tilanteesta niin Suomessa kuin Euroopassakin. Se toimi hyvänä esimerkkinä paikalla oleville Suomen romaninuorille ulkomailla ja Suomessa tehtävästä romanityöstä ja tarjosi tilaisuuden kansainvälisen yhteistyöverkoston laajentamiseen.

Romanivankiryhmä

Yhteistyössä Risen (Rikosseuraamusvirasto ja Vankeusaika mahdollisuutena -hankkeen) kanssa olemme jatkaneet romanivangeille kerran viikossa kokoontuvaa keskusteluryhmää. Ryhmässä keskustelemme, juomme tai syömme yhdessä. Osanottajia on ollut 1 – 10 henkilöä. Joskus mukana on ollut myös vankien

puolisoita tai tuttuja. Ryhmässä on keskusteltu koulutuksesta, työllistymisestä, asenteista, arvoista ja siitä, mitä mahdollisuuksia on vankeusajan jälkeen. Kolme ryhmäläistä on aloittanut ammatillisen koulutuksen. Näistä yksi henkilö toimii teatterissa säännöllisesti, ja jos mahdollista, aloittaa syksyllä oppisopimuskoulutuksen tai palkkatukityön Romanifoorumissa.

Mentorointi

Pyynnöstä tapaamme asiakkaan kanssa ”livenä” aina kun heille tulee tarve siihen tai keskustelemme asioista puhelimitse. Aiheina jaksaminen, voimavarojen löytyminen, niiden hyödyntäminen, oman elämän suunnittelu, koulutuksen, työn ja itsensä kehittämisen merkitys elämän voimavaraistajana. Syksyllä alkava kokemusasiantuntijakoulutus tähtää mentorin ja asiakasohjaustyön kehittämiseen ja toteuttamiseen eri puolilla Suomea.

Palaute ja arviointi

Olemme saaneet niin kirjallista kuin suullista palautetta hankkeeseen liittyen. Osallistujat ovat kokeneet asioimisen hanketyöntekijöiden kanssa – kasvotusten sekä puhelimen ja somen kautta – pääosin myönteisinä. Toteuttajatiiminä arvioimme omaa toimintaamme säännöllisesti. Yhteisten viikkopalavereiden ja itsearviointien avulla olemme voineet tarkistaa, mikä toimii hyvin ja missä on vielä kehittämisen varaa. Palautetta toiminnoistamme olemme havainneet myös Facebookissa kirjoituksina, valokuvina ja videoklippeinä. Yksittäiset henkilöt, romanit, ovat antaneet suullisesti ja henkilökohtaisesti hyvää palautetta erilaisista toiminnoistamme. Varsinkin teemapäivistä olemme saaneet hyvää palautetta. Se on rohkaissut ja osoittanut, että hankkeen toiminta on osunut oikeaan osoitteeseen. Työntekijätiiminä pyrimme säännöllisesti kuuntelemaan kenttää ja arvioimaan omaa ja toistemme tekemistä, jotta voimme riittävän ajoissa tarttua ja vaikuttaa projektin etenemiseen sen suunnitelman mukaisesti. Haluamme vastaanottaa palautetta myös muiden toimijoiden kautta ja pyrimme avoimeen vuoropuheluun kaikkien yhteistyökumppaneiden kanssa.

Suomen Romanifoorumin osalta maksatuskauden laskutettavat kustannukset muodostuvat hankkeen henkilöstökuluista.

Helsingin Diakonissalaitos/Vamos

Helsingin Diakonissalaitoksen Vamos -nuorten palveluissa olemme edelleen kehittäneet Romaneille soveltuvaa pedagogista ohjauskonseptia, joka olisi valtakunnallisesti sovellettavissa. Käytännössä tämä kehittämistyö on merkinnyt erilaisten palveluiden ja prosessien kokeilemistä ja luomista kohderyhmän kiinnittämiseksi, opintopolkujen luomiseksi ja osaamisen edistämiseksi sekä sosiaalisen osallisuuden vahvistamiseksi. Kokeilujen tuloksia on kehitetty saadun palautteen mukaan kokoajan enemmän kohderyhmän tarpeiden ja hankkeen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Työskentely Helsingin Diakonissalaitoksen Vamos-palveluissa on jatkunut kesäkaudella pääosin edellisen kauden toiminnan jatkumona, tosin matkalla on tehty aiemmista kokemuksista johtuen pieniä korjausliikkeitä. Vamoksen päässä on myös tapahtunut kauden aikana henkilöstömuutoksia, kun Diakonissalaitoksella työvalmentajana aiemmin toiminut projektityöntekijä Viivi Lähde aloitti romanihankkeissa 1.5.2017 ja Sami Seppilä jäi vanhempainvapaalle 30.8.2017. Seppilän tilalle rekrytoitiin Diakoniaopiston Valma-koulutuksista Jani Väisänen (aloitti 1.9).

Vamos-palveluiden alla toimivat romanihankkeet ovat kevään-kesän aikana vakiinnuttaneet paikkaansa romanityön kentällä sekä aiempien kausien aikana luoduissa verkostoissa. Tieto hankkeesta on saavuttanut hyvin asiakasryhmät ja verkostot, ja asiakasmäärät ovat kasvaneet sen verran suuriksi, ettei varsinaista lisämarkkinointityötä ole tarvinnut enää tehdä. Asiakasyhteydenottoja on tullut runsaasti niin suoraan asiakkailta, heidän perheiltään, kuin myös ammatillisilta verkostoiltakin. Kauden aikana Vamos-osatoteutuksen rakenteet ovat vahvistuneet ja työskentelyssä on vakiinnutettu viikko-ohjelma, jossa tiistai ja keskiviikko ovat vankilapäiviä, torstaina jalkaudutaan Itä-Helsinkiin (lähinnä Kontula ja Itäkeskus) sekä

päivystetään iltapäivällä Vamos Locos kohtaamispaikassa Kontulan D-asemalla. Maanantait ja perjantait tehdään suunnittelu- ja kirjaamistöitä, kokoustetaan, sekä tavataan verkostoja.

Kauden tärkeimpinä yhteistyötahoina ovat olleet:

Vantaan vankila
Helsingin vankila
Kontulan ja Itäkeskuksen verkosto
Helsingin jalkautuvan työn työverkosto (turvallisuus ja valmius)
Muut osatoteuttajat
Ohjaamo (kerran mukana Vamos Locosissa)
SDO / Sovinto
Uudenmaan yhdyskuntaseuraamusvirasto (ryhmävalvontatapaamiset)
Krits nuorten toimintakeskus
Vamoksen peruskoulu, muu Vamos-toiminta
Suomenlinnan Vankila
Idän aikuissosiaalityö
Työllistävä edistävä palvelukokonaisuus
Ennaltaehkäisevä poliisi
Helsingin kaupungin lastensuojelun jälkihuolto
Espoon Omnia
Stadin ammattiopisto

Asiakastyö siviilissä:

Asiakastyö Itä-Helsingissä on jatkunut kesäkaudella sekä kadulle jalkautumisena että torstai-iltapäivisin Kontulan D-asemalla kohtaamispaikka Vamos Locosin merkeissä. Edelliskaudesta viisastuneena kesän aikana Vamos Locos-toiminnassa on keskitytty vahvemmin yksilötyöhön tai korkeintaan 2-3 asiakkaan yhtäaikaiseen ohjaamiseen levottomien massakohtaamisten sijaan. Olemme täyttäneet asiakkaiden kanssa koulutushakemuksia, tehneet ansioluetteloita sekä keskustelleet opintoihin ja työelämään tähtäävistä suunnitelmista sekä erityisesti tätä edeltävästä arjen hallinnan saavuttamisesta (liittyen esimerkiksi päihteiden käyttöön ja toimintaan ja palveluihin sitoutumiseen). Kohtaamispaikan lisäksi kesän aikana on jalkautumispäivinä tavattu runsaasti asiakkaita Kontulan ostarin sekä Itäkeskuksen ympäristössä. Ulkoa yksittäisiä asiakkaita on kutsuttu kohtaamispaikkaan tarkempaa työskentelyä varten ja ohjeistettu erilaisissa arjen asioissa.

Asiakasmäärät Vamos Locos kohtaamispaikassa touko-elokuussa:

4.5.: 3 henkilökäyntiä

11.5.: D-asema kiinni

18.5.: 4 henkilökäyntiä

25.5.: 3 henkilökäyntiä

1.6.: 4 henkilökäyntiä

Kesälomien vuoksi kohtaamispaikka oli kiinni ajalla 2.6.–12.7. Turvallisuussyistä Vamos Locosia ei avata, jos ei ole kahta työntekijää käytettävissä.

13.7.: 2 henkilökäyntiä

27.7.: 6 henkilökäyntiä

10.8.: 3 henkilökäyntiä

17.8.: 1 henkilökäynti

25.8.: korttelijuhla Alppikadulla; Vamos Locos kiinni.

Yhteistyö pääkaupunkiseudun vankiloiden kanssa:

Kauden aikana vankilatyötä on tehty säännöllisesti Helsingin ja Vantaan vankiloiden kanssa. Vantaalla on käyty tiistaisin ja keskiviikkoisin Helsingin vankilassa. Vantaalla työskentely on ollut yksilötyötä, keskimäärin 3 asiakasta/krt ja asiakkaat ovat olleet nuorten osastolta.

Helsingin vankilassa on tavattu yksilötapaamisissa vankeja lyhytaikaisosastolta sekä nuorten osastolta. Nuorten osastolle on lisäksi vedetty ryhmiä neljä kertaa. Nuorten ryhmissä kokeiltiin aluksi teematyöskentelyä, jossa istuntoihin tuotaisiin valmiit aiheet ja ehkä hieman materiaalia, mutta valmiista teemoista päätettiin luopua ensimmäisen kerran jälkeen niiden toimimattomuuden vuoksi. Sen sijaan keskusteltavat aiheet ovat nousseet ryhmän senhetkisistä ajankohtaisista aiheista ja mielialoista; työskentelyotteena on kuitenkin ollut aina tulevaisuustyöskentely. Ryhmissä on ollut sekä romaninuoria, että pääväestöä/muita kulttuureja edustavia vankeja. Koulutukseen liittyvät asiat otetaan aina esille tulevaisuutta pohdittaessa.

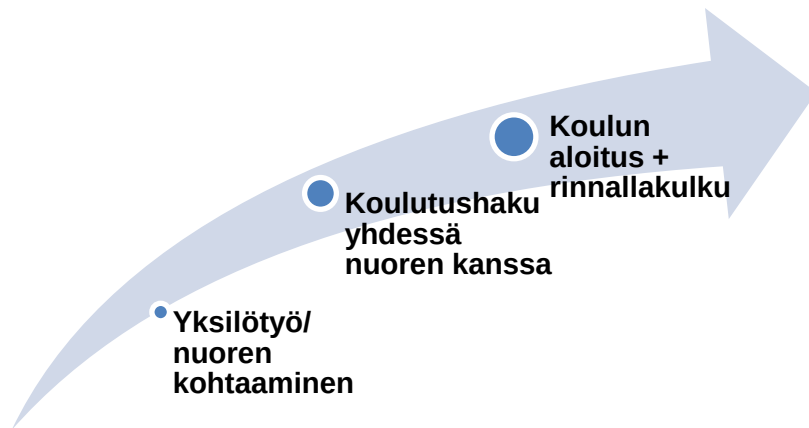
Vankilassa olevien asiakkaiden vanhemmuuden tukeminen/isyyden vahvistaminen on ollut yksi merkittävä teema vankityössä. Omien lasten kasvatus ja hyvinvointi, myös koulutus, tulevat esiin vankien kanssa käydyissä keskusteluissa kuntoutumista motivoivina seikkoina. Yksi vankilatyön tavoitteista onkin ollut sanojen muuttaminen teoiksi. Asiakkaille on painotettu heidän omaa vastuutaan asioiden hoidossa mm. perhetapaamisten toteutumisen ja perheleireille pääsyn kannalta – syksyn ja talven aikana toivotaan jo nähtävän konkreettisia merkkejä edistymisestä. Pidemmän aikavälin tavoitteena voi olla myös ylisukupolvisen syrjäytymiskiirteen katkaisu ja seuraavien sukupolvien saaminen vahvemmin mukaan koulunkäyntiin ja työelämään vanhempien elämänhallinnan vahvistuessa.

Vankila työskentely-ympäristönä on osoittautunut monien asiakkaiden kohdalla hyväksi siinä, että asiakkaat pääosin ovat sovitusti paikalla ja tavoitteellisen työskentelyn edellyttämässä kunnossa. Toisaalta vankeusaikana moni suunnitelma näyttäytyy asiakkaalle hyvänä ja toteuttamiskelpoiselta, kunnes siviiliin päästyä törmätään moniin väliin tuleviin tekijöihin ja motivaatio toteuttaa suunnitelmia laantuu. Vapautumishetken ensimmäisten päivien/viikkojen työskentelyn kehittäminen tulee olemaan yksi asia, jota tulevalla jaksolla pureskellaan lisää.

Tavoitteena on opintojen jatkaminen siviilissä. Vankilatyössä asiakkaiden kanssa on keskusteltu erityisesti siitä, mitä siviilissä odottaa. Siitä mihin nuori palaa vapauduttuaan. Suurimmalla osalla on jonkinlainen verkosto/yhteisö johon palata. On perhettä, puoliso, vanhemmat jne., mutta ei mitään toimintaa, joka edistäisi yksilön osallisuutta yhteiskuntaan – koulutusta/työtä. Tsetanes Naal hankkeena olemme olleet kartoittamassa nuorten koulutustaustoja ja ennen kaikkea motivaatiota kouluttautumiseen. Lähtökohtaisesti jo tapaamisia sopiessamme pyydämme vankilan henkilökuntaa miettimään sellaisia nuoria, jotka voisivat hyötyä hankkeen tarjoamista mahdollisuuksista. Sellaisia, jotka ovat jollain tavalla esittäneet halukkuutta kouluttautumiseen sekä ennen kaikkea muutokseen siviiliin koittaessa.

Suurimmalla osalla hankkeidemme nuorista on peruskoulu jäänyt kesken 7-8. luokan kohdilla. Meillä HDL/Vamoksen toimintaympäristössä on hyvät jatko-ohjautumisväylät peruskoulun loppuun suorittamiseen sekä toisen asteen ammatillisiin opintoihin. Erityisesti olemme tehneet tiivistä yhteistyötä Vamoksen peruskoulustartin kanssa sekä Suomen Diakoniaopiston Sovinnon kampuksella toimivan peruskoulun kanssa. Viimeisen seurantakauden aikana peruskouluun sekä toisen asteen ammattiopintoihin on ohjattu kymmenen nuorta. Näistä kolme aloitti peruskoulun ja kaksi pääsi toisen asteen koulutukseen. Yksi nuori ohjattiin työpajalle. Hankkeen aikana on havaittu, että haasteena ei ole kouluun pääsy vaan siellä pysyminen ja tähän on yritetty panostaa. Alla olevan kuvan mukaisesti ohjaamista on pyritty tiivistämään yhteistyötä eri tahojen välillä hankkeen mahdollistamin resurssein.

Alla kuva hankkeen toteuttamasta ohjaamisen mallista, jota on erityisesti kehitetty viime seurantakauden aikana.

Yksilötyö:

Nuoren kohtaaminen yksilötapaamisessa vankilassa tai muualla. Työntekijät tapaavat nuoren aina pareittain, jolloin kartoitetaan nuoren tilanne, motivaatio kouluttautumiseen sekä kerrotaan hankkeen tarjoamista mahdollisuuksista.

Koulutushaku:

Tehdään yhdessä nuoren kanssa/ varmistetaan, että vankilan henkilökunta hakee nuoren kanssa kouluun. Tämän jälkeen pyydetään tietoa kouluhakemuksen teosta, jolloin hankkeen työntekijä on yhteyksissä kouluttavaan tahoon/ opettajaan. Mennään mukaan kouluhaastatteluun, jossa tuetaan sekä nuorta että opettajaa.

Koulun aloitus + rinnallakulku:

Koulun alkaessa työntekijä pitää yhteyttä sekä opettajiin/nuoreen/vankilan henkilökuntaan (omaan ohjaajaan). Rinnallakulku nuoren mukana sekä opettajan tukena.

Kokemusasiantuntijakoulutus:

Vamos romanihankkeet/Tsetanes Naal on osallistunut Suomen Romanifoorumin sekä Seurakuntaopiston toteuttamaan kokemusasiantuntijakoulutuksen suunnitteluun. Rahoittajan toiveiden mukaisesti on yhdistetty osatoteuttajien tavoitteita/niiden toteutuksia, jotta saataisiin vaikuttavuutta aikaiseksi. Kokemusasiantuntijakoulutuksen tarkoituksena on vastata romanien tämän ajan haasteisiin ja tarpeisiin sekä edistää työllistymistä koulutuksen avulla. Vamos-romanihankkeiden osalta olemme mukana suunnittelemassa koulutusta yhdessä muiden toteuttajien kanssa erityisesti Vamos-palveluiden näkökulmasta, kohderyhmän ollessa erityisesti nuoret, jotka syystä tai toisesta ovat työn ja koulutuksen ulkopuolella. Osallistumme yhden kokonaisuuden toteuttamiseen seuraavan seurantakauden aikana. Siinä haluamme tuoda näkökulmaa erityisesti jatko-ohjautumiseen koulutuksen sekä työelämän näkökulmasta.

Työkokeilija hankkeeseen:

Seurantakaudella on valmisteltu työkokeilijan ottamista hankkeeseen. Yhden hankkeen toimintoihin osallistuneen nuoren toive päästä työkokeiluun Vamos-romanihankkeisiin on konkretisoitunut elokuun aikana ja nuori aloittaa työkokeilun 2.10.2017.

Seurantakausi 1.5.–20.8.2017 lukuina

Vankilatyöskentelypäivät

Helsingin vankila:

2.5.: 3 yksilötapaamista

30.5.: 3 yksilötapaamista

21.6.: 3 yksilötapaamista

22.6.: ryhmä, 8 asiakasta

28.6. ryhmä, 6 asiakasta

5.7. 3 yksilötapaamista
12.7. 3 yksilötapaamista
2.8. 3 yksilötapaamista
9.8. 3 yksilötapaamista
14.8. ryhmä nuorten osastolla 6 asiakasta
16.8. 3 yksilötapaamista
23.8. 3 yksilötapaamista
29.8. asiakkaan kouluhaastattelu
Vantaan vankila:
29.6. 3 yksilötapaamista
6.7. 3 yksilötapaamista
1.8. 3 yksilötapaamista
8.8. 3 asiakastapaamista
15.8. 3 asiakastapaamista
Vanajan vankila: on tavattu ryhmä naisvankeja (8) Kritsin kanssa. Yhteistyö jatkuu.
Yksilötapaamiset toimistolla tai muualla:
Toukokuu: 6 asiakastapaamista
Kesäkuu: 1 kotikäynti ja 4 asiakastapaaminen toimistolla
Heinäkuu: 3 asiakasta
Elokuu: 1 asiakastapaaminen toimistolla ja 1 kotikäynti, 1 työkoeluhaastattelu
Asiakaskohtauamiset yhteensä ajalla 1.5.–30.8.2017:
Asiakaskohtauamiset: n. 130 kpl
Asiakaspuhelut: n.300 kpl
Sosiaalinen media + messenger: n. 30 kpl

Ryhmävalvonnat, Uudenmaan yhdyskuntaseuraamustoimisto:
8.5.:2 asiakasta
19.6.: ei asiakkaita
Nuorten verkostotapaamiset: 7 tapaamista
Muut tapaamiset touko-elokuu:
22.5. Yhteistapaaminen Ennaltaehkäisevä poliisi, Krits nuoret ja perhetyö
14.6. Itäkeskuksen aikuissosiaalityö, Hanke-esittely (6 kuulijaa)
12.6. Kokemusasiatuntijakoulutuksen suunnittelupäivä
21.6. Elämä ja valo verkostotapaaminen
26.6. Helsingin vankila; ryhmän suunnittelupalaveri
28.6. Amigo-hanke ja romanihankkeet yhteistyöpalaveri
17.8. yhteistyöpalaveri Helsingin vankilassa Valma-asioista
18.8. Risen moniammatillinen arviointitiimi
16.8. Jalkautuvan työn verkosto
21.8. Romaninuorten verkosto

Arviointi

Kohderyhmää on tavoitettu laajalti ja heille on kehitetty palveluita, joita on muokattu kokoajan kohderyhmältä ja verkostoilta saadun palautteen mukaisesti. Kehittäminen ja palveluiden luominen on tapahtunut toimintaa kokoajan itsearvioiden ja reflektoiden saatua palautetta kohderyhmältä, verkostoilta ja Helsingin Diakonissalaitoksen toimintojen sisältä.

HDL/Vamoksen osalta maksatuskauden laskutettavat kustannukset muodostuvat hankkeen henkilöstökuluista.

Hanketapahtumia oli seuranta-aikana vähemmän loma-aikojen vuoksi. Otavan Opiston osahankkeen arviointi- ja jatkosuunnittelukokous pidettiin 7.6. Aamupäivällä mukana oli myös projektipäällikkö Sari Hammar. Hankkeesta tiedottamiseksi suunniteltiin joidenkin kunnallispoliitikkojen tapaamista sekä kierrosta seudun oppilaitoksissa: Etelä-Savon ammattiopisto, Suomen nuoriso-opisto, Mikkelin lukio ja Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu. Mietittiin myös keinoja tavoittaa ne romaninuoret, jotka tarvitsevat eniten tukea, mutta jotka eivät tule ohjaus- ja oppimiskahvilaan.

Elokuussa innostuttiin selvittämään, olisiko mahdollista järjestää Omavalmennus -koulutusta Järvenpään Seurakuntaopistossa kehitellyn mallin mukaisesti. Tätä selvitystyötä jatketaan. Jatkettiin myös aikuisille suunnattujen pidempikestoisten orientoivien opintojen suunnittelua.

Oppimis- ja ohjauskahvilat käynnistyivät uudelleen elokuun lopussa. Osallistujia on ollut 15–20 per tapahtuma.

Hankehenkilö 1. Janne Blomeruksen työaika saatiin nostettua 70 prosenttiin. Jannen työaika ja palkka kohdistuvat 100 % hankkeelle. Janne on jatkanut hakevan toiminnan mallintamisista vahvalla otteella varsinkin nuorison parissa, mutta myös aikuisille suunnattuihin toimiin voidaan nyt panostaa hieman enemmän.

Hankehenkilö 2. ja 3. Enrique Tessieri on siirtynyt muihin projekteihin. Tuija Salmisen työpanosta on käytetty hankesuunnitteluun, tiedottamiseen ja verkostoitumiseen sekä verkkopedagogiseen ohjaukseen. Hankkeen kustannukset ovat siis muodostuneet hanketyön palkkakustannuksista ja flat rate-kuluista.

Arviointi

Otavan osahankkeessa toteutettiin arviointia esim. 7.6. projektipäällikkö Sari Hammarin ja ohjausryhmän edustajan Helena Valentinin (AVI) avustuksella. Itsearviointin perusteella mm. oppimiskahvilat toimivat hyvin, mutta eniten tukea tarvitsevia ei ole helppo tavoittaa. Verkko-koulutuksiin on jo tullut yksittäisiä opiskelijoita, mutta varttuneemmalle väestölle tarvittaisiin lisää pidempikestoista orientoivaa täsmäkoulutusta.

Otavan Opiston osalta maksatuskauden laskutettavat kustannukset muodostuvat hankkeen henkilöstökuluista.

Seurakuntaopisto

Yksilöohjaus ja verkostointi

Seurakuntaopiston osahankkeessa on verkostoiduttu ohjattavien kanssa paikallisiin ammattikouluihin, joihin ohjattavat haluaisivat päästä opiskelemaan (Omnia Espoo, Seurakuntaopisto Järvenpää). Omnia Espoo järjesti 16.6.2017 info- tapahtuman, jossa oli mahdollisuus hakea niitä opiskelupaikkoja, jotka olivat yhteishaussa jääneet täyttämättä. Samalla saatiin myös sovittua joustavasta hausta Omnian kanssa. Ideana oli tarkistaa nuorten opiskeluvalmiudet erityisesti niiden henkilöiden kohdalla, jotka eivät ole käyneet peruskoulua loppuun asti. Yksilöllisen ohjauksen päämääränä on ollut ammatilliseen koulutukseen hakeminen syksyksi 2017. Ohjattavista kaksi on aloittanut ammatillisen koulutuksen syksyllä 2017. Seitsemän jatkuvassa ohjauksessa olevan lisäksi konsultointi- ja ohjaustyötä on tapahtunut puhelimitse sekä eri kokoontumisten yhteydessä myös vapaamuotoisesti.

Verkostoyhteistyö

Seurantakauden erityisesti mainittavia verkostoyhteistyökumppaneita ovat olleet Pääkaupunkiseudun romaninuorisotyön verkosto, johon kuuluu Vantaan, Helsingin ja Espoon nuorisopalvelut sekä Tsetanes Naalin ja Nevo tiijan verkostokumppaneista Vamos sekä Vantaan te-palvelut ja AU-Mensa-hanke. Seurakuntaopisto on ollut mukana verkostossa ja ideoimassa mm. vuosittaista Romaninuorten iltaa, joka tänä vuonna järjestetään Espoossa. Tapahtuman pääteema on koulutus ja työllisyys sekä nuorten ääni.

Seurakuntaopisto edustaa tapahtumassa omaa koulutustarjontaansa sekä osatoteuttajana Tsetanes Naal-hanketta ja sen toimintoja. Tärkeää verkostoyhteistyötä on toteutettu myös R3- Maahanmuuttajanuorten tuki Ry:n luotsaamassa nuorten romanien tapahtumien suunnittelussa ja toteutuksessa. Työryhmässä on em. lisäksi Vantaan kaupungin Nevo Tiija- hanketyöntekijät, Suomen Romanifoorumi, THL Roosa -hanke (Nevo tiija), Helsingin kaupunki ja Vantaan kaupunki sekä Au Mensa -hanke. Romanitapahtumatoiminnassa Seurakuntaopiston roolina on antaa välineitä nuorten romanityöntekijöiden tueksi tukea sekä toteuttaa mentorointia sekä jakaa tapahtumissa tietoa koulutukseen liittyvistä asioista.

Moninaisuus Oivallus Dialogi sekä Webropol-linkki yhteydenottoon

– menetelmä madaltamaan kynnystä koulutuksiin, ryhmätyöskentelyyn ja oppilaitokseen pääsemiseen. Keväällä valmisteltu MOD-kurssi nuorille romaniakuisille toteutui pienimuotoisena toukokuun alussa. Osallistujina oli kuusi romanitaustaista nuorta aikuista. Palautteissa esitettiin toive jatkokurssista. Kurssi antoi osallistujille positiivista ja rohkaisevaa näkökulmaa opiskeluun sekä välineitä asennetyöskentelyyn. Vastaavaa kurssia suunnitellaan joko viidennelle tai kuudennelle maksatuskaudelle.

Webropol-pohjaisen linkin hyödyntäminen romaneiden ja romanityötä tekevien tai kiinnostuneiden tavoittamiseksi jaettiin facebookissa muutaman kerran. Joitain yhteydenottoja on ollut ja niihin on reagoitu.

Kokemusasiantuntijuus välineenä yhteisön koulutusmyönteisyyteen vaikuttamiseen

Kokemusasiantuntijakoulutuksen suunnittelutyö romanitaustaisille nuorille aikuisille ja vanhemmille aikuisille eteni 4. maksatuskaudella tiiviissä yhteistyössä Suomen Romanifoorumin kanssa. Useissa yhteisissä palaverissa kuultiin ja konsultoitiin eri-ikäisiä ja -taustaisia romaneita sekä romanityön kentän toimijoita. Markkinointi tapahtui Suomen Romanifoorumin järjestämällä teemapäivillä sekä facebook-markkinoinnilla. Työnimenä on ”Kohti arvoistasi” -kokemusasiantuntijakoulutus romanitaustaisille nuorille ja aikuisille. Koulutus toteutetaan Seurakuntaopistolla 9 viikonlopun (pe-la) aikana syyskuusta 2017 helmikuulle 2018. Koulutukseen hakeutuneet on haastateltu ja valittu. Koulutukseen osallistuu valintojen perusteella 21 henkilöä. Ikä- ja sukupuolijakauman vuoksi koulutuskokonaisuuden aikana toimii kolme pienryhmää: nuoret aikuiset, naiset ja aikuiset miehet. Kokemusasiantuntijakoulutusprosessi mallinnetaan toteutuksen aikana.

Huomioita:

Verkostoissa työskentely vahvistaa asiakkaan ohjausta palvelujen pariin ja tuottaa kohderyhmien tueksi yhtenäisemmän toimijajoukon, joka lisää luottamusta. Yksilöohjauksen keinoja ovat olleet yhä puhelimesta tapahtuva konsultaatio, kotikäynnit sekä oppilaitoksessa tai muualla tapahtuvat ohjauskohtaukset. Omnian kanssa toteutettava yhteistyö Espooseen on vahvistunut ja tukee siellä aikaisempaa Kaaleet kouluun -hankkeen aikana hankittua osaamista romaniopiskelijoiden ohjaamiseksi ja kiinnittämiseksi opiskelijoiksi. R3 yhteistyössä puolestaan tulee näkyviin työskentelytapa, jossa romanityöntekijän mentorointi lisää varmuutta ja vahvistaa osaamista ammattilaisten verkostojen ja alueen romaninuorten kanssa työskentelyssä.

Moninaisuus Oivallus Dialogi -menetelmän jatkokurssia on toivottu ja aikuisten oma integroitu kurssi odottaa sopivaa hetkeä.

Kokemusasiantuntijakoulutuksen valmisteluprosessi on ollut hedelmällinen. Suunnitteluprosessissa tapahtuva dialogi ja vertaismentorointi tuottaa laajempaa näköalaa ja antaa syvemmin ymmärrystä kulttuurisensitiivisten työtapojen merkityksistä ja ilmiöistä.

Arviointi

Hankkeen toiminnoista on tällä seurantakaudella saatu tällä palautetta erityisesti Moninaisuus oivallus dialogi -kurssin osalta. Se kannustaa tuottamaan vastaavalla menetelmällä myös jatkokurssin nuorille sekä aikuisille omansa. Yksilöohjauksessa ohjattavat ovat olleet tyytyväisiä saamaansa joustavaan tukeen. Kokemusasiantuntijakoulutuksen valmistelu, haku ja valintaprosessissa on kuultu palautetta niin osallistujakandidaateilta kuin verkostojen toimijoilta. Kokemusasiantuntijakoulutuksessa tullaan keräämään palautetta koko ajan.

Jatkuvaa itsearviointia käydään niin hanketyöntekijöiden ja oman organisaation rakenteissa kuin muiden osatoteuttajien kanssa. Kuten jo aiemmin raporteissa on mainittu, huoli kohderyhmän kasaan saamisesta ja sitoutumisesta/osallistumisesta toimintoihin pitää osatoteuttajat tiukasti vuoropuhelussa ja ratkaisujen etsimisen äärellä.

Seurakuntaopiston osalta maksatuskauden laskutettavat kustannukset muodostuvat hankkeen henkilöstökuluista.

Helsingin kaupunki/Opetusvirasto

Henkilöstöasioita

Helsingin kaupungin Tšetanes naal -osatoteutuksen projektikoordinaattori siirtyi 7.8. alkaen uusiin tehtäviin. Hankkeeseen alettiin etsiä uutta projektikoordinaattoria ja työpaikka tuli ulkoiseen hakuun 31.8.2017.

Työ huoltajien kanssa

Yhteydenpito perusopetuksen romanitaustaisten oppilaiden huoltajien kanssa jatkui raportin kattamalla maksatuskaudella aktiivisena. Lukuvuoden lopun lähestyessä kouluissa käytiin useita neuvotteluja kolmen opinnoissaan heikosti edenneen oppilaan tilanteesta ja mahdollisuuksista jatkaa koulunkäyntiä seuraavalla vuositasolla. Projektikoordinaattori piti tiiviisti yhteyttä huoltajiin ja kyseessä oleviin kouluihin, jotta jännitteisiin tilanteisiin löydettäisiin oppilaiden opiskelun etenemistä parhaiten tukevat ratkaisut ja jotta oppilaat sekä huoltajat olisivat tietoisia erilaisista opetuksen ja koulunkäynnin järjestämiseen tarjolla olevista vaihtoehdoista (esim. siirto vuosiluokkiin sitomattomaan opetukseen; opetuksen tilapäiset erityisjärjestelyt; yksilöllistetyn oppimäärän hakemisen edellytykset). 17.6.2017 järjestettiin yhdessä Romanifoorumin ja nuorisosiainkeskuksen kanssa huoltajatoiminnassa kevään aikana mukana olleille perheille tarkoitettu *Yhdessä eteenpäin* -tapahtumapäivä Keravan kaupungin hallinnoimassa Kesärinteen leirikeskuksessa Tuusulanjärven rannalla. Päivään osallistui yhteensä reilut 30 henkilöä. Yhdessäolon ja lasten ohjatun leikki- ja kilpailutoiminnan ohella päivään kuului työpajatyyppeistä työskentelyä opetustoimen romanityön ja huoltajatoiminnan kehittämiseksi. Tarkoituksena oli myös tuoda yhteen eri koulujen oppilaita ja heidän huoltajiaan koulunkäyntiin sitoutumista tukevan ryhmähengen vahvistamiseksi.

Koulutustilaisuudet ja koulutusyhteistyö

Keväällä koulujen hiljentyessä yhden hanketoiminnan keskeisen haaran muodosti opetusalan henkilöstölle tarkoitettujen koulutustilaisuuksien suunnittelu. Päämääränä koulutuksissa on tuoda kuuluville romanitaustaisten toimijoiden oma ääni ja mahdollistaa näin romaniyhteisön ja -nuorten nykyistä sosiaalista todellisuutta ja kulttuurin ajankohtaisia ilmiöitä pääkaupunkiseudulla koskevan lisäymmärryksen muodostuminen nuorten kanssa työskenteleville tahoille. Kaikki koulutukset järjestetään osallistamalla nuoria romanitaustaisia asiantuntijoita koulutussisältöjen valmisteluun ja esittämiseen.

Käytännössä koulutusyhteistyö konkretisoitui 5.-6.6.2017, kun Suomen Romaniyhdistys ry:n ja Romaninuorten neuvoston kanssa järjestettiin koulunkäyntiavustajien koulutuspäiville yhteensä neljä *Romaninuorten maailma ja koulunkäynti nyt* -dialogitilaisuutta, joihin osallistui noin 60 kaupunkiin työsuhteessa olevaa koulunkäyntiavustajaa. Tilaisuuksissa nuoret romanitaustaiset puhujat valottivat omia kokemuksiaan koulutuksen parissa ja avasivat näin monipuolisen näkymän nuorten suomalaisten romanien arkeen, unelmiin, arvoihin ja normeihin.

Dialogitilaisuuksien saaman positiivisen vastaanoton innoittamana kesäkuussa sovittiin, että syksyllä 2017 järjestetään lasten ja nuorten kanssa toimiville viranomaisille (oppilaitosten ja nuorisotoimen henkilöstö, lastensuojelun sosiaalityöntekijät) suunnattuja koulutustilaisuuksia otsikolla *Nuoren romanin kohtaaminen viranomaistyössä: ongelmien tunnistaminen, puheeksi ottaminen ja varhainen puuttuminen*. Myös näissä tilaisuuksissa hyödynnetään dialogista metodia romanitaustaisten kokemusasiantuntijoiden ja kunnan työntekijöiden yhteisen ymmärryksen tuottamiseen. Viranomaiskoulutukset tullaan järjestämään läheisessä

yhteistyössä Suomen Romanifoorumin ja Seurakuntaopiston syksyksi organisoiman *Kohti arvoistasi* –kokemusasiantuntijakoulutuksen kanssa.

Jalkautuminen

Romanityön kentältä nousseen, keväällä usein toistuneen toiveen mukaisesti Helsingin kaupungin romanihankkeiden työntekijät yhdessä muiden Helsingissä toimivien hanketyöntekijöiden (Romanifoorumi, THL) kanssa päättivät selvittää jalkautuvan työn tarvetta ja mahdollisuuksia romanitaustaisten nuorten tavoittamisessa. Jalkautuva työ sovittiin aloitettavaksi elokuussa 2017 maahanmuuttajajärjestö Monik ry:n tiloista Itäkeskuksesta käsin. Yhtenä iltapäivänä viikossa Puhoksen ostoskeskusta tukikohtana käyttämällä työntekijät voivat etsiä kontakteja lähialueilta itäisestä Helsingistä ja toivon mukaan tavoittaa näin sellaisia nuoria, jotka muuten eivät todennäköisesti tulisi kosketuksiin hanketoiminnan kanssa. Nuorille voidaan tarjota kahvia, juttuseuraa ja ohjauspalveluja. Myöhemmin sovittiin aloitettavaksi läheisellä Kipinä-nuorisotalolla yhtenä tai kahtena arki-iltapäivänä viikossa nk. Romani Clubi, jonne nuoria kutsutaan viettämään vapaa-aikaa ja osallistumaan yhteiseen toimintaan.

Pajatoiminta

Pitäjänmäen nuorisotalolla ja moottorihallilla toimivaan Valma-koulutukseen palkkatuella työllistetty romanitaustainen ohjaaja alkoi Valma-koulutuksen päättyessä toukokuun loppupuolella tavoitella moottorihallille etenkin vailla opiskelu- tai työpaikkaa olevia romaninuoria klo 9-14 väliseksi ajaksi pajatyypiseen toimintaan ajoneuvojen pariin. Hallitoiminnasta tiedotettiin aktiivisesti sosiaalisessa mediassa sekä painattamalla ja jakamalla flyereitä nuorten suosimissa sijainneissa ympäri pääkaupunkiseutua. Moottorihalli oli auki koko kesän ja ohjaaja työskenteli siellä pääväestön sekä romaninuorten kanssa, joita kävi hallilla 1-10 henkilöä päivässä tekemässä pieniä kunnostustöitä samalla kun heidän kanssaan keskusteltiin tulevaisuuden suunnitelmista ja mahdollisuuksista opiskelujen aloittamiseen. Yhden romaninuoren kohdalla neuvoteltiin Valma-opiskelijaksi siirtymisestä elokuusta alkaen, mutta koska TE-palvelut ja Kela eivät myöntyneet opiskelun rahoittamiseen työmarkkinatuella nuorelta edellytetyn opintotuen hakemisen sijaan, lopulta kyseinen nuori päätti olla aloittamatta varsinaisia opintopisteitä kerryttäviä opintoja nuorisotalolla ja moottorihallilla.

Huomioita

Hanketoimintaan etenkin tällä raportointikaudella vaikutti voimakkaasti Helsingin kaupungin organisaatorakenteen uudistus, jonka myötä projektikoordinaattorin kuten hankkeenkin yksikkö ja työn organisatoriset puitteet vaihtuivat. Opetusvirasto sekä nuoriso- ja aikuiskoulutuslinja lakkasivat uudistuksessa olemasta, kun toimintansa aloitti uusi Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala, jonka hallinto- ja tukipalvelujen alaisuudessa toimivasta kehittämispalvelut -yksiköstä tuli Tšetanes naal -hankkeen osatoteutuksen vastuutaho 1.6.2017 alkaen. Organisaatiouudistuksen valmistelu ja toteutus on vienyt kaupungin työntekijöiden huomiota muista asioista ja työllistänyt osaltaan myös projektikoordinaattoria.

Helsingin oppilaitos- ja nuorisotoimintaa koskettavien historiallisten muutosten tarjoamia uudistamismahdollisuuksia silmälläpitäen romanihankkeiden projektikoordinaattorit valmistelivat keväällä romanityön rakenteellisen kehittämisohjelman, jota on tarkoitus esitellä uudistuvalla organisaatiolla syksyllä 2017. Ehdotus sisältää perustelut, käytännön suuntaviivat ja mallin uudelle romaninuorisotyölle, jonka koordinoiminen ja käytännön toteutus tapahtuisi jatkossa opetus- ja nuorisotoimen vakinaistettujen ja liikkuvien romanitaustaisten ohjaajien läheisenä yhteistyönä. Mallin suunnittelussa hyödynnettiin Helsingissä peruskoulutuksen parissa saatuja myönteisiä kokemuksia *Monikieliset ohjaajat* -hankkeesta, jossa erilaisista kulttuuritaustoista tulevista työntekijöistä koostuva tiimi tarjoaa tehostettua ohjausta maahanmuuttajataustaisille nuorille. Monikielisten ohjaajien tiimin vetäjien kanssa sovittiin mahdollisuudesta laajentaa kulttuurisensitiivisesti kohdennettua ohjaustoimintaa kattamaan lähitulevaisuudessa myös romanitaustaiset oppilaat ja heidän huoltajansa, mikäli romanitaustaisen ohjaajan vakanssille saadaan varmistettua rahoitus.

Helsingin kaupungin osalta maksatuskauden laskutettavat kustannukset muodostuvat hankkeen henkilöstökuluista.

Salon kaupunki

Kuluneella seurantakaudella osahankkeen toiminta on koostunut asiakastyöstä, asiantuntijaverkostotyön edelleen kehittämisestä, hankeyhteistyöstä Salon kaupungin muiden hankkeiden kanssa, oppilaitosyhteistyöstä sekä muiden osatoteuttajien kanssa tehdystä yhteistyöstä.

Opiskelijan tuettu polku

Romaniasiakkaiden tueksi laaditusta ”Tukiportaati” -mallista on työstyetty palvelumuotoilun avulla paremmin muille toimijoille mallinnettavaa ja levitettävää versiota. Nyt koulutuksen hakuvaiheessa toteutetaan ns. Hakujelppiä, jolloin asiakas tulee tapaamaan hankekoordinaattoria ja koulutushakemus täytetään yhdessä. Asiakastyössä yhteydenpidot asiakkaan ja hankekoordinaattorin välillä jatkuvat säännöllisin yhteydenotoin puhelimitse, s-postilla tai tapaamisilla. Seurantakauden aikana puheluita kertyi n. 80 kpl, tapaamisia 20 kpl ja asiointeja 12 kpl.

Eri toimijoiden välinen yhteistyö

Verkostoyhteistyö sekä eri toimijoiden välisen vuorovaikutuksen ja osaamisen vahvistaminen nivelvaiheiden tukemisessa – hankeyhteistyötä on tehty muiden osatoteuttajien sekä muiden hankkeiden kanssa. Erityisesti yhteistyö Salossa toimivien hankkeiden kanssa on ollut keskiössä kuluneella maksatuskaudella; yhteistyötapaaminen 7.6., Salon kaupungin hanketoiminnan esittely yhteistyökumppaneille 22.8. Lisäksi hankekoordinaattori on osallistunut Romanipoliittisen ohjelman suunnittelutyöhön. Salon osatoteutuksen toiminnot ovat olleet tässä työssä hyvin esillä ja saaneet osakseen positiivista huomiota.

Monitoimijainen asiantuntijaverkosto

Asiantuntijaverkoston toiminta lähti keväällä käyntiin lupaavasti ja tapaamiset jatkuvat syksyllä.

Viestintä

Hankkeen ajankohtaisista asioista on päivitetty kuulumisia facebook -ryhmään viikottain. Lisäksi viestintää on hoidettu puhelimitse ja s-postilla.

Arviointi ja seuranta

Hankkeen toimintaa on arvioitu asiakkailta saadun suullisen palautteen perusteella, itsearviointina sekä ohjausryhmän kokouksissa, kaupungin romanityöryhmässä ja osastopalavereissa saadun palautteen perusteella. Ulkoinen palaute on ollut realistisia ja positiivista. Hanketyön onnistumiset, kuten asiakkaiden eteneminen koulutukseen, on huomioitu. Hanketyö on koettu tärkeäksi toiminnaksi paikkakunnalla.

Hankkeesta annetaan säännölliset tilannekatsaukset organisaatiossa, romanityöryhmässä ja ohjausryhmän kokouksissa, joissa seurataan hankkeen tavoitteiden saavuttamista.

Salon kaupungin osalta maksatuskauden laskutettavat kustannukset muodostuvat henkilöstökuluista ja ostopalveluista.

Tampereen kaupunki/Perusopetus

Työ nuorten kanssa

Työlle on saatu rakennettua hyvä alusta ja toiminta nuorten parissa on vakiintunut. Romanisensitiivisen ohjausmallin työstämistä jatkettiin. Seurantajaksolla toiminnassa oli mukana yhdeksän nuorta. Jokaiselle heistä on varattu opiskelun tukemiseen vakiopäivät ja -ajat. Toukokuussa ja elokuussa heille annettiin yksilöopetusta ja -ohjausta, -tukea sekä läksypua koulussa ja kotona. Alakoululaisten kanssa työ sujui hyvin ja opiskelut kehittyivät kiitettävästi. Yläluokallisilla oli hieman enemmän haasteita. Joidenkin nuorten kanssa oli koulunkäynnissä isojaakin vaikeuksia ja näkyvissä oli alavireyttä. Nuorten henkilökohtaiset asiat vaikuttivat

koulunkäynnin motivaatioon. Joidenkin oppilaiden kanssa teimme tarvittavia erityisjärjestelyjä (esim. numeroiden nostaminen lisätehtävillä, räätälöidyt tet-jaksot, etäopetus jne.).

Keskusteluissa nuorten kanssa huomattiin, että vaikeuksista huolimatta nuoret haluavat saada päättötodistuksen ja pärjätä koulussa. Tukea annettiin yksilöllisesti mm. keskusteluhetkien ja erilaisten kiinnostavien toiminnallisten tekemisten avulla. Ne nostattivat nuorten mielialaa sekä kouluintoa. Joillain nuorilla on edelleen vaikeuksia kouluun lähdössä ja heräämisessä. Heitä heräteltiin ja saatettiin kouluun, mutta samalla työstettiin motivaatiota ottaa vastuuta omasta elämästä.

Oppilaiden koulut olivat: TREDU/Catering/Valma 1. vuosi. Silta Niva 9lk, Liisan puisto 9lk, Harjun koulu (nyt tilapäisesti muualla) 8lk, Pohjois-Hervanta yläaste/luokaton, Etelä-Hervanta yläaste/luokaton, Tesoma 5lk, Aleksanteri 1lk, 2lk. Yksilöopetusta eri kouluilla annettiin 4x/vko yh. n.12h./vko ja satunnaisesti kaikissa muissa kouluissa 8h./vko. Apua annettiin pääosin matemaattisissa aineissa ja äidinkielessä. Parhaiten sujuivat lukuaineet ja kielet. Yksilöohjaukset ja läksyapu koulun ulkopuolella tai kotona n. 15h/vko.

Lukukauden päättyessä teimme yhteishakuja eri kouluille ja nuoret jäivät odottamaan tuloksia. Kolme nuorta haki yhteishaun kautta jatko-opintoihin ammattikouluun, kaksi logistiikalle ja yksi pintakäsittely-linjalle Hervannan Tredun. Tsetanes Naal-hanke lahjoitti hankenuorille Tsemppi stipendit ja ne toimitettiin kouluille kiitospuheen kera. Kahden nuoren kanssa hoidettiin työhaut kuntoon TE-keskuksessa ja käytiin KELAssa tiedustelemassa tietoa toimeentulosta sekä opintorahasta. Yksi nuorista halusi itsenäistyä ja päästä asumaan yksin. Tiedusteltiin eri asumisvaihtoehtoja.

Työstettiin yhden sijoitetun hankenuoren jatkokoulutuspaikkaa Tre:n Silta Nivaan ja pojan kanssa käytiin tutustumassa kouluun kesäkuussa. Asia tuotti paljon työtä, koska oppivelvollisuus oli päättymässä kesäkuussa. Pojan koulu on kuitenkin kesken ja asiaa työstetään edelleen. Mukana yhteistyössä on tässä sosiaali- ja koulutoimi, RISE ym. tarvittavat henkilöt. Hankeyhteistyö lopetettiin yhden nuoren kanssa kesäkuun lopussa, koska hänen vaikeutensa eivät liity koulumaailmaan.

Osallistuttiin ysiluokan kevätjuhliin. Kaikki oppilaat siirtyivät seuraaville luokille. Kaksi oppilasta sai päättötodistuksen ja he odottivat pääsyä ammattikouluun. Yksi nuorista sai työharjoittelun kautta tarvittavat lisäpisteet jatko-opintoihin hakeutumiseksi. Yhteishaun tulokset tulivat 15.6. Yksi nuorista sai suoraan koulupaikan Pirkkalan Tredun logistiikkalinjalle ja yksi pääsi Hervannan Tredun pintakäsittelylinjalle, yksi jäi 18. varasijalle Hervannan Tredun logistiikkaan. Opo kertoi, että kannattaa hakea varapaikoille heti uudestaan. Kovan jatkotyön tuloksena poika sai opiskelupaikan Pirkkalan Tredun Logistiikan linjalle ja aloittaa siellä normaalisti.

Hankenuorten kevätkauden päättäjät pidettiin Koskikeskuksessa. Nuoret kertoivat menneestä kaudesta ja koulunkäynnistä sekä antoivat palautetta hankkeen toiminnasta. He kertoivat olevansa jonkin verran väsyneitä, mutta tyytyväisiä. Nuoret kokivat, että hanketyöntekijän ja hankkeen kautta he ovat saaneet paljon apua koulunkäyntiin. Toiminta nuorten kanssa jatkui lomien jälkeen taas elokuussa koulujen aloitusten myötä.

Yhteistyö vanhempien kanssa

Yhteistyö vanhempien kanssa jatkui tiiviinä. Suunniteltiin yhdessä uusia keinoja parantaa nuorten koulumenestystä ja -motivaatiota. Soitot ja yhteydenpidot hankkeeseen kuuluvien henkilöiden kanssa ovat päivittäisiä. Tälle toiminnalle asetettuihin tavoitteisiin on päästy hyvin. Sujuvan yhteistoiminnan tuloksena (nuori, vanhemmat, hanke, koulu, viranomaiset) poissaolot koulusta ovat edelleen vähentyneet. Kaikki nuoret suorittivat lukukauden ja siirtyivät seuraaville luokille. Pari oppilasta sai lisätehtäviä jotka suoritetaan syksyyn mennessä.

Verkostoyhteistyö

Yhteistyö opettajien ja koulu- sekä sosiaalitoimen kanssa oli tiivistä. Opettajat rohkenivat koko ajan tuoda enemmän esille oppilaiden koulunkäyntiin liittyviä hyviä ja huonoja puolia. Sosiaali- ja koulutoimen henkilöstö pyysi konsultaatioapua oppilaiden vanhempien ja huoltajien kanssa tehtävään yhteistyöhön. Heille kerrottiin romanikulttuurista sekä tarkennettiin niitä asioita ja tapoja, jotka ovat/tai eivät ole romanikulttuurista johtuvia. Yleensä asiat, ilmiöt ja ongelmat ovatkin samoja kuin valtakulttuurin piirissä. Tredun opettajia kävi keskustelemassa nuorten opinnoista ja jatkokoulutuspaikoista. Heille pidettiin myös pienimuotoinen hanke-esittely. Nuorten vaikeiden tilanteiden vuoksi yhteistyötä tehtiin myös nuorten sosiaalihuollon ja lastensuojelun kanssa. Kiipolan opiston rehtori otti yhteyttä ja kertoi pojasta, joka olisi tarvinnut opiskeluun tukea, mutta vanhemmat eivät olleet vielä halukkaita tekemään yhteistyötä romanitukihenkilön kanssa.

Tapahtumat

8.5 hankkeen toimesta järjestettiin Tampereella ”Yhdessä eteenpäin” infopainotteinen seminaari, johon osallistui eri ammattikuntien ja romanien edustajia. Seminaarissa kuultiin monia hyviä puheenvuoroja ja käytiin rakentavaa keskustelua. Kuulijat olivat kiinnostuneita kuulemaan ja kyselemään romaneiden koulutuksiin ja työllisyyteen liittyviä asioita. Seminaariin osallistui reilut 60 osallistujaa ja se sai kiitettävää palautetta.

Muuta

Yksi hankkeen toiminnassa mukana olleista nuorista aloitti TamRoma ry:ssä kuukauden pituisen TET-jakson. Harjoittelija osallistui 8.5 järjestettyyn seminaariin sekä muihin hanketehtäviin.

TamRoma ry, Tre nuorisotoimi, Tsetanes Naal- hanke järjestivät yhteistyönä n. 20 v. romaninaiselle työharjoittelupaikan Monitoimitalosta. Työhön kuuluu toimiminen romanikulttuurin edustajana nuorisotyössä. Harjoittelun tavoitteena oli saada työkokemusta ja lisäpisteitä lähihoitajakoulutukseen.

Pidimme tiimipalaverin Sari Hammarin kanssa. Vaihdoimme hankeuutisia sekä katsastimme tulevaa kautta mm. Oulun hankemessuja.

Seurantajakso lukuina:

- Hankepalaverit Tre: 3 kpl
- Tiimipalaverit Tre: 3 kpl
- Perheneuvottelut/palaverit: 6 kpl
- Hankepalaverit Hki: 1 kpl.
- Hanke-esittely Tre: 4
- Seminaarit Tre: 1 kpl
- Soitot: (koulu- viranomaisasiat) 68 kpl.
- Soitot: (vanhemmat, nuoret) päivittäin
- Koulutus: 0
- Mediatapaamiset: Yhteydenotot: 1 Aamulehti kysyi yleistietoa romanikulttuurista
- Muut hankeasiat: (tarvikkeet, ostot ym.) 1 kpl

Seurantajakson aikana tavattiin hankkeen tiimoilta yhteensä n. 250 kohderyhmään kuuluvaa henkilöä.

Tiedotus ja markkinointi

Peruskouluikäisten romaninuorten koulunkäyntiä tuettiin suunnitelman mukaan ja hankkeesta tiedotettiin kouluille ja vanhemmille. Hankkeen näkyvyyttä edistettiin hanke-esittelyllä. Yhteistyökumppaneita on etsitty sekä verkostoa on vahvistettu aktiivisesti. Hanketyöntekijä esitteli hanketta mm. Vilppulan RISE:n tapahtumassa. Aamulehden toimittajalle annettiin tietoa romanikulttuurista.

Huomiota

Työ ei ole helppoa ja toiminta oppilaiden ja vanhempien kanssa vaatii työntekijältä luovuutta sekä pitkämielisyyttä. Romanikulttuurin tuomat eri ulottuvuudet näkyivät oppilaissa positiivisina, mutta myös negatiivisena vaikutteina. Romaninuoret ovat usein vilkkaita ja sen huomaa varsinkin, kun he ovat omassa porukassaan. Yksin romaninuori saattaa olla arka ja hän kaipaa useimmin omaan porukkaan. Tämä on näkynyt siinä, että romaninuori haluaa muuttaa kouluun, jossa on muita romaninuria.

Huomattavaa on miten nopeasti nuoret murrosiässä omaavat romanikulttuurin – se näkyy mm. vaatetuksen ja ajattelutavan muutoksina. Farkut vaihtuvat prässihousuihin ja T-paidat kauluspaitoihin jne. Muutos ei ole pelkästään vaatteissa, vaan nuoren koko olemus muuttuu. Vanhempien kunnioitus esim. teittelyn kautta tulee kuvioihin ja muutenkin puhetyyli ja keskustelun aiheet vanhempien edessä muuttuvat siveellisemmiksi. Mm. näissä asioissa vanhemman romanihenkilön tuki sekä oman identiteetin vahvistaminen asioista keskustelemalla ovat auttaneet nuoria huomattavasti.

Positiivinen huomio on, että nuorten poissaolot koulusta ovat vähentyneet. Yläkoulun nuorille on kerrottu päättötodistuksen tärkeydestä sekä jatkokoulutusmahdollisuuksista ja eri ammateista. Joidenkin nuorten kohdalla koulunkäynti ei onnistuisi ilman vahvaa tukea ja ohjausta. Huomattavaa oli, että nuoret tiedostavat nyt itse paremmin koulunkäynnin merkityksen sekä omat kyvyt ja voimavarat sekä puutteet. Työn tavoitteisiin on siis päästy hienosti kiinni ja näkyy, että työllä on ollut suuri merkitys niin nuorille kuin heidän vanhemmilleen sekä kaikille yhteistyötahoille. Työ on avannut monia ovia sekä saattanut monia viranomaisia sekä muita toimijoita yhteen.

Arviointi

Hanketta on arvioitu itsearviointin ja Tampereen hanketiimin kautta. Rehtoreilta ja opettajilta saadun palautteen mukaan esim. poissaolot ovat vähentyneet huomattavasti. Nuorilta ja vanhemmilta saadut suulliset palautteet ovat olleet positiivisia.

Tampereen kaupungin osalta maksatuskauden laskutettavat kustannukset muodostuvat hankkeen henkilöstökuluista sekä ostopalveluista.